

A karácsony, ahogy idősödünk

Amikor karácsony napja varázsgyűrűként körülvette behatárolt világunkat, nem hagyott nekünk semmi hiányolni- vagy keresnivalót; egybefogta minden otthoni örömünket, szeretetünket és reményünket; a szenteste lángja köré gyűjtött mindent és mindenkit; és e kis képet ragyogóvá tette csillogó gyermekszemünkben, akkor legtöbbünknek teljes volt idő.

Aztán eljött az idő, talán nagyon is hamar, amikor gondolataink átléptek e szűk határon, és akadt valaki (nagyon kedves, gondoltuk akkor, nagyon szép és egészen tökéletes), aki a legteljesebb boldogságot akarta nekünk; amikor mi is ezt akartuk (vagy gondoltuk, ami épp annyit tesz) a karácsonyi tűzhelynél, ahol az a valaki ült, és életünk minden babérkoszorúját és virágfüzérét az ő nevével hoztuk összefügésbe.

Ez a képzeletbeli karácsonyok ideje volt, melyek olyféléen derengtek föl bennünk, mint nyári zápor után a szivárvány leghalványabb szegélye. Az eljövendő, addig sosemvolt dolgok ábrándos élvezetének ideje volt, melyek elszánt reményünkben oly valódiak voltak, hogy most néhez lenne megmondani, erősebbek-e náluk a később valószínűségekre elért eredményeink.

Hogyan?! Hát sosem jött el ama karácsony, amelyen az egészen képtelen menyegzők legboldogabbika után az addig számunkra kellemetlenül szembenálló családok együtt fogadtak minket ifjú választottunkkal, a mindennél drágább igazgyönggyel?! Amelyen sógoraink és sógornőink, akik frigyre lépésünk előtt inkább hűvösen viselkedtek irántunk, egyenesen rajongani kezdtek értünk, és atyáink, anyáink kimeríthetetlen bevételi forrásokkal halmozták el bennünket? Sohasem költetett el ama karácsonyi ebéd, mely után felálltunk, s nagylelkűen és ékesszólóan megtiszteltük jelenlévő korábbi vetélytársunkat, ott és akkor fátylat borítottunk a múltra, és oly barátságot, siring tartó véd- és dacsövetséget kötöttünk vele, melyre nincs szebb példa a görög és a római regékben sem? De mindenekelőtt, tisztában vagyunk-e vele, jelen pillanatban, hogy valószínűleg szerencsétlenül jártunk volna, ha elnyerjük és viseljük ama gyöngyszemet, hogy jobb nekünk nélküle?

És hogy miután híressé lettünk, valamely nagy jótettünkkel nevünknek tiszteletet és elismerést szereztünk, a karácsony, melyre diadalmenetben tértünk haza, és ott örömkönnök áradata fogadott, hogy az a karácsony még nem jött el?

És hogy az életünk itt, a legjobb esetben, úgy alakul, hogy megállván e jelentős mérföldkőhöz közeledtünkben, a sosemvolt dolgokra éppoly természetesen, teljesen és komolyan emlékszünk, mint a megtörténtekekre, melyek elmúltak vagy még most is tartanak? És ha így van, mint ahogy látszik, kell-e arra a következtetésre jutnunk, hogy az élet kevésbé jó az álomnál, és aligha éri meg szeretetünk és igyekezetünk ráfordításait?

Nem! Távoll álljon tőlünk e téveszme, kedves olvasó, karácsony napján! Legyen, érződjék minél közelebb a szívünkhöz karácsony szelleme – a tevékeny hasznosság, az állhatatosság, a derűs kötelességteljesítés, a jóság és a türelem szelleme. Kivált ez utóbbiakkal kell megerősíteni magunkat ifjonti vágyálmaink révén, hiszen ki állíthatná, hogy nem ők tanítanak minket szelíden bánni még a világ megfoghatatlan semmiségeivel is?!

Ennek okán, ahogy idősödünk, legyünk hálásabbak karácsonyi társításaink bővülő körének és a tanulságoknak, melyeket kínálnak. Lássuk szívesen őket, és adjunk helyet nekik a karácsonyi tűzhely mellett.

Régi vágyaink, élénk képzeletünk ragyogó teremtményei, üdvözlünk karácsonydíszes hajlékunkban! Ismerünk titeket, és még nem vagyunk túl rajtatok. Régi kósza tervek, futó vonzalmak, üdvözlünk biztosan álló karácsonyfánk körül! Köszöntsük mindazt, mi valaha valós volt szívünknek, és a komolyságot, mely valóssá tette őket, köszönjük meg az Égieknek! Már nem építünk karácsonyi légvárakat? Engedjük gondolatainkat lepkeként szálldosni gyermekkorunk tüneményei között, tegyünk tanúbizonyságot!

Üdvözlünk mindent! Ami volt, ami sosem volt, ami reméljük, lesz – köszöntsük egyként karácsonyfánk, tűzhelyünk körül, a nyitott szív helye az. Látunk-e az ottani árnyékban ellenséges arcot e fényekhez lopakodni? Karácsonykor megbocsátjuk neki! Ha a sérelem, melyet nekünk okozott, megengedi a társaságát, engedjük odajönni és helyet foglalni. Ha sajnos mégsem, hagyjuk távozni abban a meggyőződésben, hogy soha nem fogjuk bántani, sem vádolni.

E napon semmit nem zárunk ki!

– Egy pillanat! – mondja egy mély hang. – Semmit? Gondolkozzunk!

– Karácsony napján semmit nem rekesztünk ki otthonunkból.

– Még a hatalmas tartomány árnyékát sem, ahol mélyen nyugszanak az elhullott lombok? A világunkra vetülő árnyéket sem?

Még azt sem. Az év eme napján, szentestén, kiváltképp e tartomány felé fordulunk, és néma sokaságából magunk közé hívjuk, akiket szeretünk. Kinek áldott nevében összegyűlünk, és ígért jelenvalóságát közöttünk érezzük: fogadjuk, holtak tartománya, szívünknek kedves lakóid, nem elutasítjuk!

Elveszített barát, elveszített gyermek, elveszített szülő, fivér, nővér, férj, feleség – nem melőzünk titeket! Becses helyetek megtartjuk karácsonyi szívünkben, karácsonyi fényeinknél; és az örök remény ünnepén, az örök áldás születése napján nem zárunk ki semmit!

A téli nap letűnik a városok és falvak fölül, rózsaszín ösvény vetül a tengerre, mintha friss volna a Vizenjáró szent lábnyma. Még néhány pillanat, és alámerül, éjszaka lesz, és fények

gyúlnak a tájban. A hegy oldalában, az elmosódó határvonalú városon túl, a falu templomtornya körüli fák csendes öblén, kőbe vésett emlékezések állnak a közönséges virágok, füvek, apró cserjék övezte földhalmokon. Város- és faluhelyen ajtó, ablak becsukva az időjárás ellen, odabenn egymásra rakott fahasábok lánognak, örömteli arcok látszanak, énekszó szárnyal. Maradjon távol minden kellemetlenség házunk isteneinek templomától, ám gyöngéd bátorítással engedtesse be mindezen emlékezések! Az időhöz tartoznak, annak minden vigaszával és nyugosztalásával; a történelemhez, mely még a földön újraegyesít élet és holtat; a megtartó együttérzéshez és jóságához, melyet már túlságosan sokan próbáltak szétszaggatni.

Szilágyi Mihály fordítása

Szarka Fedor Guido: Minden mindennel